

CÜNEYD KOSAL

(3 Kasım 1931; İstanbul – 21 Aralık 2018; İstanbul)

İstanbul Musikisi'nin son dönemlerinde yetişen önde gelen kanun sanatkârı, bestekâr ve oluşturduğu nota arşivi bilinenlerin en geniş olan koleksiyoner.

Sultanahmet semtinin Akbıyık mahallesinde dünyaya geldi. Geredeli Sacide Hanım ve Ege yöresinden bir aileden avukat ve noter Vedat Bey'in çocuğudur. Annesi Sacide Hanım, konservatuvarda okumuş, sesinin güzelliğinden dolayı İtalya'da eğitime gönderilmek üzere seçilmiş bir kabiliyetti ve Tıp Fakültesi'ne giren ilk hanım öğrencilerdendi; fakat müzik ve tıp eğitimini evlilik dolayısıyla yarım bıraktı.

Bolu Feyz-i Cumhuriyet İlkokulu'nun ardından İstanbul Şişli Ortaokulu'ndan ve Zonguldak Mehmet Çelikel Lisesi'nden mezun oldu. İstanbul Tıp Fakültesi'nde başladığı yüksek öğrenimini musikiye ağırlık vermesinden dolayı yarım bıraktı.

Müziğe kabiliyeti, ilkokul yıllarında sesinin güzelliğiyle fark edilerek ailesi ve çevresi tarafından müziğe yönlendirildi. Lise son sınıf döneminde tanıyıp edindiği kanunu kendi kendine öğrendi. Tıp Fakültesi'nde okuduğu yıllarda ses sanatçısı olarak Üsküdar Musiki Cemiyeti, Üniversite Korosu ve başka bazı özel topluluklarda musiki çalışmalarını sürdürdü. Dönemin Üniversite Korosu şefi Nevzad Atlı tarafından kanun çaldığı öğrenilince topluluğun saz kadrosuna alındığından itibaren ses sanatçılığını bıraktı ve musikiye kanunıyla devam etti.

Askerlik görevinin ardından İstanbul Radyosu Müzik Yayınları Müdürlüğü'nde altı yıl süren memuriyeti sırasında, kanun sanatçısı olarak radyo yayınlarına da katıldı. Aynı dönemde Radyo Müzik Yayınları personelinden olan Ayşe Fitnat Çelik ile 1 Ekim 1959 tarihinde evlendi. Radyo'daki çalışmalarının yanı sıra dönemin birçok sanatçısına sahne konserlerinde eşlik etti. Aynı dönemlerde kısa bir süre gazino çalışmalarında da bulundu.

1964 yılında babasının ısrarıyla Radyo'daki memuriyetinden ayrılıp girdiği sanayiciliği 1976'ya kadar sürdürdü; ancak bu süre zarfında radyo saz sanatçılığını hiç bırakmadı.

1970-1996 arasında Konya'daki Mevlâna ihtifalleri başta olmak üzere yurtiçinde ve yurtdışında yapılan sayısız Mevlevî ayini icrasına katıldı. 1975'te resmen kurulup 1976'da fiilen çalışmalarına başlayan Türkiye'nin ilk resmi Türk Müziği icra kurumu İstanbul Devlet Klasik Türk Müziği Korosu'nun kurucu kadrosunda yer aldı; sanat kurulu üyesi ve saz sanatçısı sıfatlarıyla 1985 yılına kadar çalıştı.

1985'ten itibaren müzik çalışmalarını ferdi olarak sürdürürken, Nihat Doğu, Doğan Ergin, Abdi Coşkun ve Vahit Anadolu ile birlikte kurucularından ve isim babası olduğu, Türk saz musikisinin icra tarihinde önemli bir yeri olan "Klasik Türk Sazları Beşlisi" ile nadide eserlerin

icrasını eksen olarak yurtiçinde ve yurtdışında çok sayıda konser verdi. Aynı toplulukla Ahmet Özhan'ın ses sanatkârı olarak katılımıyla etkinliklerde bulundu.

1991'de Kültür Bakanlığı tarafından kurulan İstanbul Devlet Tarihi Türk Müziği Topluluğu'nun kurucuları arasında yer aldı; genel sanat yönetmeni yardımcısı, çalıştırıcı ve saz sanatçılığı görevini 1996'daki emekliliğine kadar sürdürdü.

Bestekâr olarak Mevlevî âyini, saz eserleri, beste, semai, durak, şarkı, köçekçe ve ilâhî formlarından 84 eser verdi. "İlahiler" (1986), "Yunus İlâhileri Güldestesi" (1991) ve "99 Makamda İlahiler" (1994) adlı üç kitabı yayımlandı. Hakkında Sertaç Tezeren tarafından bir tez ve 2007'de CD ekli bir monografi yayımlandı.

Cüneyd Kosal, sanat hayatı süresince başka birçok etkinlikte bulundu. 1969'da üyeliğine seçildiği Milli Eğitim Bakanlığı Türk Musikisi Komisyonu'nda klasik eserlerin notalarının yayınlanmasına katkıda bulundu. Komisyonun Kültür Bakanlığı bünyesinde yeniden kurulması ile bir kez daha görevlendirildi. İstanbul Radyosu'nda Emin Ongan başkanlığında kurulan Repertuar Kurulu üyeliğine getirildi. İstanbul Devlet Konservatuarı Repertuar Kurulu üyeliğinde bulundu. Hollanda KRO Radyosu'nun haftalık izahlı Türk Müziği programları için Hollanda'da yapılan arşiv kayıtlarında ve konserlerde görevlendirildi. 1982 – 1998 arasında Karagümrük'teki Türk Tasavvuf Musikisi ve Folklorunu Araştırma ve Yaşatma Vakfı'nda kanun sanatçısı ve araştırmacı olarak çalışarak, elde sadece ses kayıtları bulunan yüzlerce eseri onarıp notalarını yazarak Türk Dini Musikisi repertuarına kazandırdı. Avustralya hariç diğer dört kıtada sayısız konser ve etkinliklerde bulundu. TRT bünyesinde kurulan birçok kurulda görev aldı.

Yaklaşık 60 yıllık çalışmasının ürünü olan emsalsiz çaptaki nota arşivinin, İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansı Klasik Türk Müziği Yönetmeni Mehmet Güntekin'in hazırladığı projeye dahil edilmesini kabul ederek kamuya kazandırılmasına rıza gösterdi. Türk Musikisi'nin günümüzdeki en önemli yazılı kaynakları arasında yer alan koleksiyonu, İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansı'nın projesiyle, Türk bilim hayatının uluslararası ölçekteki yüz akı kuruluşlarından olan İSAM (İslâm Araştırmaları Merkezi) Kütüphanesi'ne kazandırılmak üzere devralındı. Cüneyd Kosal'ın verdiği bu önemli karar, Türk kültür ve sanat hayatı için son derece önemli ve olumlu bir örnek teşkil etti.

21 Aralık 2018 Cuma günü vefat eden Kanûnî Cüneyd Kosal'ın cenazesi 23 Aralık 2018 Pazar günü ikindi namazından sonra Topkapı Merkez Efendi Mezarlığı'ndaki aile kabristanına defnedildi.

Mehmet Güntekin